

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

1 juli 1997

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel –

**houdende de oprichting van een Kinderrechtencommissariaat
en de benoeming van een Kinderrechtencommissaris bij het Vlaams Parlement**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door de heer Jos Stassen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

Zie :

510 (1995-1996)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Advies van de Raad van State

– Nrs. 3 en 4 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde het voorstel van decreet houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en de benoeming van een Kinderrechtencommissaris bij het Vlaams Parlement op 15 mei en 26 juni 1997.

De eerder ingediende voorstellen van decreet, nl. :

- het voorstel van decreet van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Nelly Maes, mevrouw Ria van Den Heuvel en mevrouw Trees Merckx-Van Goey houdende de oprichting van een Kinderdienst in de Vlaamse Gemeenschap (stuk 313 (1995-1996) – nr. 1) ;
- het voorstel van decreet van mevrouw Yolande Avontroodt en de heer Etienne De Groot houdende de instelling van een parlementair commissaris met betrekking tot de toepassing van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (stuk 443 (1996-1997) – nr. 1) ;

werden ingetrokken. Naar aanleiding van eerstgenoemd voorstel van decreet werden hoorzittingen gehouden op 24 oktober en 22 november 1996 (zie stuk 313 (1995-1996) – nr. 2). Overigens organiseerde de commissie reeds op 2 juli 1996 een hoorzitting over de Noorse kinderombudsdienst (stuk 411 (1996-1997) – nr. 1).

Gelet op de wens van de Commissie om het voorstel van decreet nog voor het reces in de plenaire vergadering te behandelen, beslist de Commissie unaniem, conform artikel 54, 3 van het Reglement, dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn.

1. Algemene bespreking

1.1. Toelichting door mevrouw Kathy Lindekens, indiene

Ongeveer een jaar geleden diende de spreker bij het Vlaams Parlement een voorstel van decreet in voor de oprichting van een kinderombudsdienst. Het voorstel was er gekomen na maandenlange voorbereiding in nauwe samenwerking met de belangrijkste Vlaamse kinderrechtenorganisaties. De aanleiding voor het voorstel van decreet was het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene vergadering van de

Verenigde Naties in New York op 20 november 1989, en door België geratificeerd in 1992. Ook de aanbevelingen van het Comité in Genève (in zijn eerste vijfjaarlijks rapport) en van de Raad van Europa voor de instelling van een permanent evaluatie- en opvolgingsmechanisme gaven aanleiding tot dat decreetsvoorstel. Dat voorstel van decreet werd mee ondertekend door CVP, Agalev en de Volksunie. Vijf maanden later werd over dezelfde materie een voorstel van decreet ingediend door mevrouw Avontroodt en de heer Etienne De Groot. Daarop zijn de verschillende fracties gaan samenzitten voor de uitwerking van een gezamenlijke tekst waarin alle betrokkenen zich konden terugvinden. De spreker meent dat allen tevreden zijn over het voorliggende resultaat. Daarom wenst de spreker haar oorspronkelijk voorstel van decreet terug te trekken, mits instemming van de mede-ondertekenaars.

Ook het nu voorliggende voorstel van decreet steunt op de ratificering door ons land en ook door het Vlaams Parlement, van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Dat verdrag is voor de kinderrechten een mijlpaal in de geschiedenis. De indieners opteren voor de oprichting van een kinderrechtencommissariaat en de instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris. Inspiratie werd gezocht bij de wetgeving waarop Noorwegen in 1980 zijn systeem van belangenbehartiging voor kinderen heeft gebaseerd. Dat systeem heeft al over de hele wereld model gestaan voor gelijksoortige initiatieven.

Het Kinderrechtencommissariaat moet een spreekbuis zijn voor de kinderen op het hoogste niveau, in alle domeinen van het beleid en van de maatschappij, zodat systematisch een kindvriendelijker beleid kan worden uitgestippeld.

De Commissaris wordt door het Vlaams Parlement benoemd en voert zijn taak onafhankelijk uit. Hij is in de eerste plaats een onafhankelijke en onpartijdige derde die een gezaghebbend oordeel uitspreekt over problemen die aan hem worden voorgelegd en die eventueel bemiddelend optreedt.

Het commissariaat moet aan zeer strenge kwaliteitseisen voldoen. Ook wat betreft de communicatie met kinderen en jongeren. (Dat betekent dat het commissariaat zowel autoriteit moet hebben als vertrouwen moet wekken voor kinderen. Het commissariaat moet dus mee zijn in hun denkwereld.) Het belangrijkste doel is het verbeteren van het welzijn en de participatie van de kinderen.

De Kinderrechtencommissaris moet ook brede contacten onderhouden met de bevolking, de scholen, overheidsadministraties, ouders, voorzieningen, vrijwilligers en professionelen om signalen en informatie vanuit de praktijk te kunnen ontvangen. Door de goede samenwerking moet hij een steun betekenen voor de bestaande organisaties.

Hij mag op eigen initiatief en op verzoek van anderen een onderzoek instellen. Wat betreft klachten die het commissariaat binnenkrijgt over de niet-naleving van het verdrag zal hij die zo mogelijk doorverwijzen naar de bestaande hulpverlening. Zowel de Commissaris als zijn medewerkers zijn gebonden door het beroepsgeheim.

Mevrouw Kathy Lindekens drukt nogmaals op de officiële status die de indianers hebben willen toekennen aan de parlementaire Kinderrechtencommissaris, om het belang van de materie te benadrukken en ervoor te zorgen dat men het commissariaat niet kan veronachtzamen. De onafhankelijkheid wordt extra benadrukt door de examenprocedure bij het Vast Wervingssecretariaat (VWS) en de bepaling dat de Commissaris drie jaar voor en drie jaar na zijn mandaat geen politiek mandaat mag uitoefenen of er zich kandidaat voor stellen.

Ieder jaar maakt de Commissaris een jaarverslag op dat hij bezorgt aan de voorzitter van het parlement en dat in plenaire vergadering wordt besproken. Dit verslag gaat over de werking en de bevindingen van het afgelopen jaar wat betreft de toestand van het kind in Vlaanderen. Het wordt ook aan de federale regering bezorgd die er rekening kan mee houden voor het maken van het vijfjaarlijkse rapport. Ook op andere tijdstippen kan de Commissaris een debat vragen over de situatie van het kind, als hem dat om dringende of bijzondere redenen nodig lijkt.

Ten slotte wijst de indiener erop dat enkele amendementen worden ingediend die ingaan op het advies van de Raad van State.

1.2. Bespreking

De andere indianers sluiten zich bij de toelichting van mevrouw Kathy Lindekens aan. Ze stemmen ermee in de twee andere voorstellen van decreet in te trekken. Ze uiten hun tevredenheid over de constructieve geest waarin het voorstel van decreet tot stand gekomen is, over de grenzen van de verschillende fracties heen en in samenwerking met de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur,

Gezin en Welzijn. Mevrouw Nelly Maes en mevrouw Trees Merckx-Van Goey onderstrepen het uitzonderlijke daarvan.

Toch is er nog een hele weg af te leggen, zeggen de indianers. Niet alleen de maatschappij, maar ook de collega's-parlementsleden moeten nog overtuigd worden van de noodzaak van een Kinderrechtencommissariaat. Het is nog niet tot iedereen doorgedrongen dat de dingen vanuit het standpunt van de kinderen gezien moeten worden. Nochtans werd ons democratisch bestel op stelten gezet naar aanleiding van feiten aan kinderen aangedaan, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Een algemene terugkoppeling naar kinderen moet een vanzelfsprekendheid worden. Daarvoor is een mentaliteitswijziging nodig.

Het werk is ook om andere redenen nog lang niet voltooid, menen de indianers. Als het Kinderrechtencommissariaat eenmaal opgericht is, moet erover gewaakt worden dat het werk van de Commissaris beantwoordt aan het opzet van het decreet, meent mevrouw Ria Van Den Heuvel. Het parlement moet voort in dialoog staan met het commissariaat, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Het commissariaat moet een permanent karakter krijgen, want zijn opdracht zal niet vlug volbracht zijn. Voor het parlement wordt het een grote uitdaging om telkens opnieuw een consensus te vinden over de financiering van het commissariaat.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel hoopt dat het commissariaat snel zichtbaar is. Het commissariaat moet een heel breed werkteerrein bestrijken, ruimer dan de traditionele welzijnssectoren. Misschien moet deze commissie zich bezinnen over de inhoud van "welzijn voor kinderen".

De twee laatstgenoemde sprekers onderstrepen verder de invalshoek van het decreetsvoorstel : er moet niet alleen voor, maar ook mét kinderen worden gewerkt.

Verschillende sprekers benadrukken ook het belang van de onafhankelijkheid en de deskundigheid van het commissariaat. Het is een instrument dat boven elke verdenking van partijdigheid moet staan, zowel door zijn onafhankelijkheid, zijn legitimiteit als door zijn deskundigheid, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De meest cruciale rol van de Commissaris is de rol van onafhankelijke derde die een oordeel kan uitspreken en bemiddelend kan optreden ten aanzien van overheden, ouders en kinderen, meent mevrouw Yolande Avontroodt. De onafhankelijkheid is consistent in dit decreets-

voorstel verankerd. Het commissariaat moet evenzeer als deskundige adviserend optreden. Het commissariaat heeft ook een opdracht te vervullen op het vlak van rapportering en informatieverstoring, opgelegd door de artikelen 41 tot 45 van het Verdrag. Mevrouw Yolande Avontroodt onderstreept ook de openbaarheid van het ambt, die gegarandeerd wordt door het jaarlijkse verslag aan het parlement.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zegt dat het Kinderrechtencommissariaat niet opgericht wordt tegen bestaande initiatieven. Integendeel, het biedt meer mogelijkheden tot ondersteuning van die initiatieven. Dat neemt niet weg dat eventuele dublures inzake de effectieve opvolging van het Verdrag, niet in vraag gesteld kunnen worden. Het commissariaat zal in dat verband het enige aanspreekpunt in Vlaanderen moeten zijn.

De heer Felix Strackx tekent protest aan tegen het feit dat het Vlaams Blok niet uitgenodigd werd om aan het decreetsvoorstel mee te werken. Hij neemt niet langer deel aan de besprekingen.

De heer Jos Stassen zegt dat de aanvankelijke scepsis bij sommigen ten aanzien van het eerste voorstel van decreet (initiatief van een vrouwenclubje, terwijl de mannen zich met de belangrijke zaken bezighouden) pijnlijk doorbroken werd door de gebeurtenissen, de affaire-Dutroux. De perceptie nu is totaal veranderd. Men moet er zich wel voor hoeden geen verkeerde verwachtingen te koesteren ten aanzien van het decreetsvoorstel. Kindermishandeling in de privé-sfeer of in de criminaliteit wordt hiermee niet uitgeschakeld. De grote verdienste van het decreetsvoorstel is dat het een kader creëert waardoor kinderen nu een plaats in het beleid krijgen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel hoopt dat door het Kinderrechtencommissariaat de kinderen meer macht krijgen en hun macht kunnen laten gelden in de maatschappij. Het lid vindt dit decreetsvoorstel een mooie afronding van het voorstel van decreet dat oud-Vlaams volksvertegenwoordiger Michiel Maertens destijds indiende (stuk 544 (1993-1994) – nr. 1).

De minister stelt dat de Vlaamse regering dit voorstel van decreet mee ondersteunt.

2. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe het opschrift te vervangen door “Voorstel van decreet houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris” (Stuk 510/3). Een indiener licht toe dat dit een tegemoetkoming is aan het advies van de Raad van State. Voor verdere motivering verwijst zij dan ook naar dit advies (Stuk 510/2).

Het amendement wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 1

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe het woord "gemeenschapsaangelegenheid" te vervangen door de woorden “een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid” (Stuk 510/3). Een indiener licht toe dat de instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris in essentie een gemeenschapsaangelegenheid is. De commissaris moet waken over de naleving van het verdrag inzake de Rechten van het Kind en moet de rechten en belangen van het kind verdedigen en dit zowel in gemeenschaps- als in gewestelijke aangelegenheden. Dit voorstel van decreet houdt bijgevolg mogelijke verplichtingen in ten aanzien van instellingen die erkend zijn in gewestelijke aangelegenheden. Deze verplichting moet dan ook in de tekst van het voorstel tot uiting worden gebracht.

Een amendement van de heer Felix Strackx heeft dezelfde strekking als het voorgaande amendement (Stuk 510/3).

Het amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 1 wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen. Het amendement van de heer Felix Strackx vervalt daardoor.

Artikel 2

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den

Heuvel dienen bij dit artikel vier amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe de tekst van het 2° punt te vervangen door “het Kinderrechtencommissariaat : de Kinderrechtencommissaris en het personeel dat hem bijstaat in de uitoefening van zijn opdrachten”. Een indiener licht toe dat hiermee een eenvormigheid met het opschrift van het voorstel van decreet wordt bekomen.

Een tweede amendement strekt ertoe het 3° punt te schrappen. Een indiener licht toe dat de eerste volzin overbodig is. Uit de definitie van het Kinderrechtencommissariaat blijkt reeds dat het de Commissaris is die er de leiding heeft. De tweede volzin is ongebruikelijk in normatieve teksten. Hiermee komt men tegemoet aan het advies van de Raad van State.

Een derde amendement strekt ertoe in het 4° punt de woorden “en daarmee gelijkgestelde personen” te schrappen. Een indiener licht toe dat zij hiermee onduidelijkheid willen vermijden en willen aansluiten bij de definitie die het Verdrag inzake de Rechten van het Kind gebruikt.

Een vierde amendement strekt ertoe de tekst van het 5° punt te vervangen door “de administratieve overheid : een administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, afhankelijk van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest”. Een indiener licht toe dat men hiermee de tekst op een bevoegdheidsconforme wijze redigeert.

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe de tekst van het 4° punt te vervangen door “het kind : iedere persoon vanaf zijn conceptie tot het bereiken van de leeftijd van 18 jaar” (Stuk 510/3). De indiener licht toe dat het onduidelijk is wie er precies wordt bedoeld met “elke minderjarige en daarmee gelijkgesteld persoon”. Ook de Raad van State merkt in zijn advies op dat dit beter moet gedefinieerd worden. Hij vervolgt dat ook ongebornen kinderen kinderen zijn. Derhalve hebben zij evenveel rechten als andere kinderen. Het is precies omdat het recht op leven van deze onmondige groep met de voeten wordt getreden, dat ze hier expliciet wordt vermeld.

Zowel mevrouw Nelly Maes, mevrouw Trees Merckx-Van Goey als mevrouw Kathy Lindekens stellen dat hun fracties dit amendement niet zullen steunen omdat zij de definitie van de tekst van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind wensen te behouden. Deze omschrijving geeft tevens de meest neutrale formulering weer. Mevrouw Trees

Merckx-Van Goey voegt hier aan toe dat dit niet betekent dat haar fractie niet bezorgd zou zijn om het ongebornen leven.

Het amendement van de heer Felix Strackx wordt met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

De vier amendementen van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 2 worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 3

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe de tekst te vervangen door een nieuwe tekst waarbij de bepalingen in verband met de Commissaris en het personeel worden genuanceerd (Stuk 510/4). Een indiener licht toe dat het Vlaams Parlement de Commissaris benoemt en op voorstel van de Commissaris de personeelsformatie en het statuut bepaalt. De Commissaris bepaalt op zijn beurt het profiel en de noodzakelijke disciplines en benoemt zijn personeelsleden. De selectie van zowel de Commissaris als het personeel door het Vast Wervingssecretariaat garandeert de objectiviteit. Deze bepalingen stemmen overeen met de formuleringen in het voorstel van decreet tot instelling van de parlementaire ombudsdienst. Het is volgens de spreker aangewezen een eenvoudige procedure en formulering voor deze beide instellingen te hanteren.

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe in de tekst de bepalingen met betrekking tot het personeel te schrappen (Stuk 510/3). De indiener licht toe dat hij later bij artikel 8, § 3 een amendement zal indienen om de bepalingen, in verband met het aan te stellen personeel, daar onder te brengen. Deze herschikking maakt het decreet overzichtelijker.

Het amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen. Het amendement van de heer Felix Strackx vervalt daardoor.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 4

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 4 wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 5

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe een nieuw punt 1° in te voegen (Stuk 510/3). De indiener licht toe dat het eerste en belangrijkste aandachtspunt van de Commissaris de fysieke en psychische integriteit van het kind moet zijn.

Mevrouw Yolande Avontroodt en mevrouw Kathy Lindekens merken op dat niemand twijfelt aan de bedoelingen van dit amendement, maar dat dit reeds expliciet in het Verdrag van de Rechten van het Kind als fundamenteel onderdeel is opgenomen.

De heer Jos Stassen is ten eerste verbolgen over het feit dat de Vlaams Blok-fractie dit amendement indient. Hij verwijst daarbij naar de plenaire vergadering van 25 juni 1997 tijdens de welke de fractie van de indiener van dit amendement een met redenen omklede motie had ingediend over het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden. Daarin ontszeggen zij, aldus de spreker, aan de politieke vluchtelingen elk recht op hulp. Hij stelt dat de indiening van dit amendement na de indiening van de bewuste motie getuigt van schijnheiligheid.

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe in het 3° punt de woorden “die een aangelegenheid regelen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is” toe te voegen (Stuk 510/3).

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt en mevrouw Nelly Maes strekt ertoe een lid toe te voegen (Stuk 510/4). Een indiener licht toe dat de Commissaris een beroep moet kunnen doen op de wetenschappelijke expertise en ervaring van het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen.

Het amendement van de heer Felix Strackx wordt met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

Het eerste amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Het tweede amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. wordt met 12 stemmen tegen 1 aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt met 12 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 6

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel dienen bij dit artikel drie amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe de tekst van het 2° punt te vervangen om tegemoet te komen aan de bezwaren van de Raad van State. Een indiener licht toe dat op deze manier op een duidelijke wijze het tijdstip kenbaar wordt gemaakt wanneer de procedure bij de Kinderrechtencommissaris wordt opgeschort. Bovendien geeft men aan dat de handeling van doorverwijzing naar de geschikte voorzieningen dient te gebeuren conform artikel 2, 6°. Mevrouw Nelly Maes voegt hieraan toe dat het hun bezorgdheid is om de Kinderrechtencommissaris niet met taken te overladen, maar dat hij anderzijds ook kan wijzen op tekortkomingen. Het amendement wil tevens voorkomen dat de Commissaris zich onterecht onbevoegd zou verklaren en dat de rechtbank zijn verantwoordelijkheid niet zou opnemen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe de administratieve overheid in de praktijk, dus concreet, de Commissaris op de hoogte kan brengen van het ingesteld beroep. Zij vindt de tekst zelf enigszins onduidelijk daaromtrent.

De minister verduidelijkt dat de administratie ambtshalve de Commissaris zal inlichten, wat op zich uiteraard een “cultuuromslag” zal vergen. De Commissaris dient zelf een onderzoek in te stellen als zou blijken dat er bij de rechtbank nog onderzoek werd ingesteld. De rechtbank kan men niet verplichten om de Commissaris op de hoogte te stellen, maar door het feit dat de aangeklaagde een opschortend beroep zal aantekenen, wordt de Commissaris toch op de hoogte gesteld van de klacht.

Daarop dienen mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en de heer Jos Stassen een subamendement in op dit eerste amendement dat ertoe strekt de tekst van het 2° punt te vervangen door een herschikte en duidelijkere tekst (Stuk 510/4).

Een tweede amendement strekt ertoe het 3° punt te schrappen. Een indiener licht toe dat gelet op het voorgaande amendement dit punt overbodig is geworden.

Een derde amendement strekt ertoe het 4° punt te schrappen. Een indiener licht toe dat deze schrapping geen afzwakking is van de plicht tot het in kennis stellen van feiten die een misdaad of wanbedrijf opleveren. Bij toepassing van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering kan de Commissaris immers net als iedere burger de procureur des Konings in kennis stellen van feiten die een misdaad of wanbedrijf opleveren.

Zowel het subamendement waardoor het eerste amendement vervangen wordt, als de twee andere amendementen en het aldus geamendeerde artikel 6 worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 7

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe het tweede lid van § 2 te vervangen door “Ik zweer de grondwet na te leven” (Stuk 510/3). De indiener licht toe dat de Commissaris aangesteld wordt door het Vlaams Parlement en voor de Vlaamse Gemeenschap zal werken. Hij heeft dus geen uitstaans met de Belgische staat, noch met het Belgisch Koningshuis. Derhalve is het onzinnig hem trouw te laten zweren aan België of aan de Koning. De spreker meent dan ook dat hij net als de Vlaamse volksvertegenwoordigers enkel moet zweren de Grondwet na te leven.

Mevrouw Nelly Maes is eveneens voorstander van een wijziging van deze gangbare formulering, maar wijst erop dat dit via een apart decreet moet gebeuren vermits deze formulering ook in andere decreten werd opgenomen.

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel dienen bij dit artikel twee amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe in het 1° punt van § 3 de woorden “en beho-

ren tot de Vlaamse Gemeenschap” te vervangen door de woorden “zijn woonplaats hebben in het Vlaamse Gewest of het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, en in het bezit zijn van een Nederlands-talig diploma”. Een indiener licht toe dat het niet mogelijk is het bewijs te leveren dat men tot de Vlaamse Gemeenschap behoort omdat er geen subnationaliteit bestaat.

Een tweede amendement strekt ertoe een andere en meer logische volgorde te geven aan de verschillende paragrafen waarbij de tekst van § 3 § 1 wordt.

Het amendement van de heer Felix Strackx wordt met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

De amendementen van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 7 worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 8

De heer Felix Strackx dient bij dit artikel vijf amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe de tekst van het derde lid van §1 te vervangen waardoor de Commissaris gedurende 5 jaar na het einde van zijn ambt geen verkozen ambt mag bekleden en zich niet verkiesbaar mag stellen voor een politiek mandaat. De indiener licht toe dat de Commissaris waarschijnlijk een bekende Vlaming zal worden. Het is zijns inziens niet ondenkbeeldig dat bepaalde politieke partijen deze bekendheid zullen willen recupereren.

Een tweede amendement strekt ertoe in de tekst van het tweede lid van § 2 de verwijzing naar de wetgeving weg te laten. De indiener licht toe dat dit overbodig is en dat bij een eventuele latere wijziging het decreet telkens zou moeten worden aangepast. Dit is trouwens een tegemoetkoming aan het advies van de Raad van State.

Een derde amendement strekt ertoe de tekst van § 3 te vervangen om hier de bepalingen in verband met het aan te stellen personeel in onder te brengen. De indiener verwijst naar zijn amendement bij artikel 3 waarvan dit amendement het logische gevolg is. Hij licht verder toe dat het niet de bedoeling kan zijn dat de Commissaris meteen een hele hofhouding vaste medewerkers zou omringd worden. Daarom stelt hij voor met vijf medewerkers te starten. Dit aantal kan na één werkjaar en na een eerste evaluatie eventueel aangepast worden. Bovendien komt het zijns inziens het Vlaams Par-

lement toe deze mensen te benoemen zodat deze mensen samen in één procedure kunnen worden aangeworven.

Mevrouw Nelly Maes, mevrouw Kathy Lindekens en mevrouw Trees Merckx-Van Goey kunnen niet akkoord gaan met dit derde amendement omdat de Commissaris zelf over de know-how moet beschikken om het profiel en de disciplines van zijn toekomstige medewerkers te schetsen. Ook de minister treedt dit bij. Hij meent dat de Commissaris bij deze de volledige verantwoordelijkheid moet krijgen. Bovendien hoeft de procedure om in twee rondes te werken geen problemen op te leveren. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst nog naar het voorstel van decreet op de ombudsdienst waar een parallelle procedure zal worden gehanteerd.

Op de vraag van de heer Felix Strackx of dit dan inhoudt dat het personeel ook door de Commissaris zal kunnen worden ontslagen, geven de indieners van het voorstel van decreet een bevestigend antwoord.

Een vierde amendement strekt ertoe een § 3bis in te voegen. De indiener licht toe dat de objectieve selectie van de Commissaris en de personeelsleden door het Vast Wervingssecretariaat moet gebeuren. De beste kandidaten dienen dan door het Vlaams Parlement te worden benoemd.

Mevrouw Kathy Lindekens reageert daarop dat dit amendement zinloos is omdat het Vlaams Parlement reeds sinds geruime tijd voor de aanwerving van al het personeel beroep doet op het Vast Wervingssecretariaat.

Een vijfde amendement strekt ertoe het tweede lid van § 4 te schrappen. De indiener licht toe dat de bepaling anders aan de Commissaris een onschendbaarheid toekent die te vergelijken is met die van een parlamentslid. Hij meent dat net nu de parlementaire onschendbaarheid ter discussie staat het ongepast is de onschendbaarheid in te voeren voor een ambtenaar. Vermits deze bezorgdheid ook terug te vinden is in het vierde amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. trekt hij daarop dit amendement in.

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel dienen bij dit artikel vier amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe de eerste zin van het derde lid van § 1 te vervangen om een duidelijker weergave te krijgen van de

bedoeling van de indieners van het voorstel van decreet, nl. het instellen van een verbod.

Een tweede amendement strekt ertoe in het tweede lid van § 2 de verwijzing naar de gewijzigde wetten te schrappen. Een indiener licht toe dat men hiermee vermijdt dat met latere wijzigingen geen rekening zou moeten worden gehouden.

Een derde amendement strekt ertoe § 3 te schrappen. Een indiener verwijst naar hun amendement bij artikel 3 dat ertoe strekt de tekst van § 3 van dit artikel daar in te voegen.

Een vierde amendement strekt ertoe het tweede lid van § 4 te vervangen door een nieuwe tekst. Een indiener licht toe dat het invoeren van een strafrechtelijke onschendbaarheid zou afwijken van de grondregels van de strafvervolgning zoals bepaald in de Grondwet.

De vier eerste amendementen van de heer Felix Strackx worden met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

De vier amendementen van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 8 worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 9

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe de bepalingen van het 1° en het 2° punt samen te voegen tot één bepaling (Stuk 510/3).

Het amendement en het aldus geamendeerde artikel 9 worden met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Artikel 10

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe in § 3 de eerste zin te vervangen door een nieuwe zin waarin verwezen wordt naar artikel 15 van de Grondwet (Stuk 510/3). Een indiener licht toe dat onverminderd artikel 15 van de Grondwet het niet uitgesloten is dat inrichtingen van o.m. particuliere

organisaties in bepaalde gevallen beschouwd moeten worden als een woning.

Het amendement en het aldus geamendeerde artikel 10 worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 10bis (nieuw artikel 11)

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe een nieuw artikel 10bis in te voegen waarmee § 4 van artikel 10 een apart artikel wordt (Stuk 510/3). Een indiener licht toe dat de inhoud van § 4 totaal anders is dan de rest van artikel 10.

Het amendement ter invoeging van artikel 10 bis wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen en het nieuwe artikel 11 wordt ingevoegd. Ingevolge de aanvaarding van dit amendement wijzigt de nummering van het voorstel van decreet.

Artikel 11 (nieuw artikel 12)

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe in het tweede lid van § 1 de woorden “in de plenaire vergadering” te schrappen (Stuk 510/3). De indiener licht toe dat het verregaand is om decretaal vast te leggen dat de bespreking van het rapport in plenaire vergadering moet gebeuren. Dit maakt het voor het parlement onmogelijk om nog zelf zijn werkzaamheden te kunnen regelen.

Mevrouw Kathy Lindekens reageert daarop dat geen enkele commissie voorrang zou kunnen hebben om dit rapport te bespreken en dat de plenaire zitting de meest aangewezen plaats is. Ook de minister vindt het belangrijk dat de plenaire vergadering één maal per jaar toch aandacht zou besteden aan deze problematiek.

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel dienen bij dit artikel twee amendementen in (Stuk 510/3). Het eerste amendement strekt ertoe na het woord “verslagen” de tekst te vervangen door een nieuwe bepaling waarmee rekening wordt gehouden met de autonomie van de federale overheid. Een indiener licht toe dat de federale

overheid niet verplicht kan worden om het verslag van de Kinderrechtencommissaris te integreren in het rapport dat België, met toepassing van artikel 44 van het Verdrag van de Rechten van het Kind, bij het Comité voor de rechten van het Kind moet indienen.

Een tweede amendement strekt ertoe het tweede lid van § 2 te schrappen. Een indiener licht toe dat de gemeenschappen en gewesten niet bevoegd zijn om de samenstelling van een federale commissie te regelen.

Het amendement van de heer Felix Strackx wordt met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

De amendementen van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 11 (nieuw artikel 12) worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 12 (nieuw artikel 13)

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe de tekst van dit artikel te vervangen (Stuk 510/4). Een indiener licht toe dat het Vlaams Parlement jaarlijks op voorstel van de Commissaris de kredieten moet kunnen vaststellen die nodig zijn voor de werking van het Kinderrechtencommissariaat. Deze formulering geeft duidelijker weer hoe de financiering van de werking zal gebeuren. Het tweede lid wordt geschrapt omdat de gemeenschappen en gewesten niet bevoegd zijn voor het invoeren van het portvrijdom.

Een amendement van de heer Felix Strackx strekt ertoe het tweede lid te schrappen (Stuk 510/3). De indiener trekt daarop dit amendement in omdat zijn amendement ook deel uitmaakt van het amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s.

Het amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. en het aldus geamendeerde artikel 12 (nieuw artikel 13) worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 13
(nieuw artikel 14)

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel strekt ertoe het woord “gepubliceerd” te vervangen door “bekend-gemaakt” (Stuk 510/3).

Het amendement en het aldus geamendeerde nieuwe artikel 13 (nieuw artikel 14) worden met 13 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 14
(nieuw artikel 15)

Een amendement van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes strekt ertoe dit artikel te schrappen (Stuk 510/4). Een indiener licht toe dat de inwerkingtreding volgens het algemeen beginsel dat een decreet 10 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad in werking treedt, zal gebeuren.

Het amendement van mevrouw Kathy Lindekens c.s. wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen waardoor artikel 14 (nieuwe artikel 15) geschrapt wordt.

3. Eindstemming

Het geamendeerde voorstel van decreet houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jos STASSEN

Trees MERCKX-VAN GOEY

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Voorstel van decreet houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° het Verdrag : het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen in New York op 20 november 1989 ;

2° het Kinderrechtencommissariaat : de Kinderrechtencommissaris en het personeel dat hem bijstaat in de uitoefening van zijn opdrachten ;

3° het Kind : elke minderjarige ;

4° de administratieve overheid : de administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, afhankelijk van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;

5° de voorzieningen : alle door de Vlaamse regering of door de Vlaamse openbare instellingen erkende particuliere organisaties.

Artikel 3

1. Het ambt van Kinderrechtencommissaris, hierna Commissaris genoemd, wordt ingesteld.

2. De Commissaris wordt benoemd door het Vlaams Parlement.

3. De personeelsformatie en het statuut van het personeel van het Kinderrechtencommissariaat worden door het Vlaams Parlement vastgesteld op voorstel van de Commissaris.

Artikel 4

De Commissaris verdedigt de rechten en behartigt de belangen van het kind.

Daartoe :

1° ziet hij toe op de naleving van het Verdrag ;

2° staat hij in voor de opvolging, de analyse, de evaluatie en de bekendmaking van de levensomstandigheden van het kind ;

3° treedt hij op als vertolker van de rechten, de belangen en de noden van het kind.

Artikel 5

Bij de uitoefening van de in artikel 4 bepaalde opdrachten besteedt de Commissaris, met het Verdrag als leidraad, in het bijzonder aandacht aan :

1° de dialoog met het kind en met de organisaties actief rond individuele en collectieve dienstverlening aan of belangenbehartiging van het kind ;

2° de maatschappelijke participatie van het kind en de toegankelijkheid voor het kind van alle diensten en organisaties die met het kind te maken hebben ;

3° het toezicht op de conformiteit met het Verdrag van de wetten, decreten, besluiten en verordeningen, met inbegrip van de procedurele regels welke een aangelegenheid regelen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest bevoegd is ;

4° de verspreiding van informatie over de inhoud van het Verdrag, in het bijzonder ten behoeve van het kind.

De Commissaris kan hiertoe onder meer een beroep doen op de wetenschappelijke expertise en ervaring van het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen, voor zover geen afbreuk gedaan wordt aan het geheel van de opdrachten van het Centrum.

Artikel 6

Bij de uitoefening van de in artikel 4 bepaalde opdrachten is de Commissaris bevoegd om :

1° op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement een onderzoek in te stellen met betrekking tot de naleving van het Verdrag ;

2° klachten die betrekking hebben op de niet-naleving van het Verdrag, te onderzoeken en zo mogelijk gericht door te verwijzen naar de voorzieningen. Het onderzoek van een klacht wordt opgeschort wanneer omtrent die klacht een beroep bij de rechtbank of georganiseerd administratief beroep wordt ingesteld. De administratieve overheid stelt de Commissaris in kennis van het ingesteld beroep. De indiening en het onderzoek van de klacht schorsen noch stuiten termijnen voor het instellen van beroepen bij de rechtbank of van georganiseerde administratieve beroepen. De Commissaris informeert de klager omtrent het gevolg dat aan de klacht werd gegeven.

Artikel 7

§ 1. Bij de benoeming en de verdere uitoefening van zijn mandaat moet de Commissaris voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° de Belgische nationaliteit bezitten, zijn woonplaats hebben in het Vlaamse Gewest of het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en in het bezit zijn van een Nederlandstalig diploma ;

2° van onberispelijk gedrag zijn ;

3° de burgerlijke en politieke rechten genieten ;

4° in het bezit zijn van een universitair of daarmee gelijkgesteld diploma ;

5° minstens vijf jaar nuttige beroepservaring hebben, die dienstig is voor de uitoefening van het ambt ;

6° beantwoorden aan het profiel zoals omschreven door het Vlaams Parlement.

§ 2. Het Vlaams Parlement benoemt de Commissaris voor een éénmalige hernieuwbare termijn van 5 jaar.

§ 3. Alvorens in functie te treden, legt de Commissaris in handen van de Voorzitter van het Vlaams Parlement de volgende eed af :

"Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgische volk."

Artikel 8

§ 1. Het ambt van de Commissaris is onverenigbaar met elk ander mandaat, of ambt of elke andere functie, ook als die onbezoldigd zijn.

Drie jaar voor zijn benoeming mag de Commissaris geen bij verkiezing verleend openbaar mandaat hebben vervuld.

Het is de Commissaris verboden, door het feit van zijn benoeming, om gedurende 3 jaar na het uitoefenen van zijn ambt, kandidaat te zijn voor een bij verkiezing verleend openbaar mandaat. Voor de toepassing van deze paragraaf wordt met een bij verkiezing verleend openbaar mandaat gelijkgesteld : het ambt van buiten de gemeenteraad benoemde burgemeester, een mandaat van bestuurder in een instelling van openbaar nut, het ambt van regeringscommissaris, het ambt van gouverneur, adjunct-gouverneur of vice-gouverneur.

§ 2. De Commissaris geniet hetzelfde statuut als een raadsheer van het Rekenhof.

De wedderekening van de raadsheren van het Rekenhof, vervat in de wet van 21 maart 1964 betreffende de wedden van de leden van het Rekenhof, is van toepassing op de Commissaris.

§ 3. Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid ontvangt de Commissaris van geen enkele overheid instructies. De Commissaris werkt in de uitoefening van het ambt volledig onafhankelijk.

De Commissaris kan niet van zijn ambt worden ontheven voor meningen geuit of daden gesteld in de uitoefening van zijn ambt.

Artikel 9

Het Vlaams Parlement kan in één van de volgende gevallen een einde maken aan het mandaat van de Commissaris :

1° op verzoek of met akkoord van de betrokkene ;

2° wanneer de betrokkene de leeftijd van 65 jaar bereikt ;

3° in een geval van onverenigbaarheid, zoals bepaald in artikel 8, § 1 ;

4° om zwaarwichtige redenen, onverminderd artikel 8, § 3.

Artikel 10

§ 1. De overheid stelt de Commissaris alle informatie ter beschikking die voor het volbrengen van zijn opdrachten vereist is. Op eenvoudig verzoek van de Commissaris verstrekt zij alle dienstige inlichtingen en documenten.

§ 2. De Commissaris kan, in de uitvoering van zijn opdrachten, het advies inwinnen van de overheid.

§ 3. Onverminderd artikel 15 van de Grondwet, heeft de Commissaris vrije toegang tot alle overheidsgebouwen en tot de voorzieningen. De verantwoordelijken en de personeelsleden zijn ertoe gehouden aan de Commissaris de stukken en de informatie die hij noodzakelijk acht, mee te delen, met uitzondering van die welke door het medisch geheim beschermd zijn of waarvan ze kennis hebben genomen in hun hoedanigheid van noodzakelijke vertrouwenspersoon.

Artikel 11

Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing op de Commissaris en zijn personeelsleden.

Artikel 12

§ 1. De Commissaris brengt aan de Voorzitter van het Vlaams Parlement jaarlijks verslag uit over de opdrachten zoals bepaald in artikel 4.

Het verslag wordt door het Vlaams Parlement in plenaire vergadering besproken. Het verslag wordt openbaar gemaakt. Bovendien kan de Commissaris, wanneer hij dit nuttig acht, tussentijdse verslagen bezorgen aan de Voorzitter van het Vlaams Parlement met het oog op een bespreking in plenaire vergadering.

§ 2. De Commissaris bezorgt zijn verslagen aan de federale overheid opdat deze ermee rekening zou kunnen houden bij het opstellen van het rapport dat België om de vijf jaar moet indienen bij het Comité voor de rechten van het kind, met toepassing van artikel 44 van het Verdrag. De Commissaris evalueert dat rapport.

Artikel 13

Het Vlaams Parlement stelt jaarlijks op voorstel van de Commissaris de kredieten vast die nodig zijn voor de werking van het Kinderrechtencommissariaat.

Artikel 14

Binnen zes maanden na zijn benoeming, stelt de Commissaris een voorstel van huishoudelijk reglement op. Dat reglement en de wijzigingen erin worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.
